

HRVATSKI KUGLAČKI SAVEZ

Izvršni odbor
Sudačka komisija

Zagreb, 08. srpnja 2010.

SUDAČKI NAPUTAK
ZA PRVE HRVATSKE KUGLAČKE LIGE 2010./2011.

1. Na temelju čl. 48. Pravila kuglanja na 9 čunjeva (u daljnjem tekstu: Pravila) i čl. 2. Pravilnika za održavanje kuglačkih državnih prvenstava, Sudačka komisija IO-a HKS-a (SK) je suorganizator državnih kuglačkih prvenstava.
2. Sudačka komisija HKS-a, temeljem Pravila kuglanja na devet čunjeva, Pravilnika o radu i organizaciji kuglačkih sudaca (u daljnjem tekstu: Sudačkog pravilnika), drugih Pravilnika i odluka Izvršnog odbora HKS-a, Propozicija natjecanja i ovog Naputka, utvrdila je način rada sudaca na utakmicama u 1. HKL-a.
3. Sva natjecanja moraju biti provedena na kvalitetan i ujednačen način, primjenjujući sve važeće Pravilnike HKS, Propozicije i Sudački naputak.
4. Ispravan, kvalitetan i ujednačen rad sudaca (posebno glavnih) na natjecanjima, jedan je od preduvjeta za uredno, regularno i nepristrano provođenje svih natjecanja,
5. Na natjecanju u Prvim hrvatskim kuglačkim ligama na IV. stupnju Sustava kuglačkih natjecanja u RH glavni suci obvezno moraju biti kategorije međunarodni ili savezni suci, raspoređeni na "A" listu sudaca s važećom licencom. Suci na stazama ili pomoćnici glavnog suca, moraju biti kategorije međunarodni ili savezni suci, raspoređeni na "A" ili "B" listu sudaca s važećom licencom.
6. Prije početka utakmice svi delegirani suci dužni su svoje sudačke iskaznice staviti na stol glavnog suca gdje ostaju do kraja utakmice, čime se omogućuje predstavnicima klubova uvid u rang suca, pripadnost određenoj listi, te valjanost sudačke licence.
7. U slučaju da Zbor sudaca u mjestu odigravanja utakmica Prvih hrvatskih kuglačkih liga nema ili nema dovoljno sudaca raspoređenih na "A" i "B" listu s važećom licencom, biti će delegirani suci iz drugih (bližih) organiziranih Zborova sudaca. Sve troškove dolaska sudaca snosi domicilni savez sa svojim Zborom sudaca kojem pripada domaćin utakmice.
8. Organizaciju rada sudačke ekipe kao i nadležnosti pojedinog suca dogovara glavni sudac, a regulirana su Pravilima kuglanja na 9 čunjeva, Pravilnikom o radu i organizaciji kuglačkih sudaca, Propozicijama natjecanja, Sudačkim naputkom i drugim važećim pravilnicima HKS-a.
9. Kuglački suci koji su članovi kluba izravnih takmaca ne mogu biti delegirani za susrete svoje ekipe.
10. Voditelj 1. HKL-a liga ne može suditi utakmice u ligama koje vodi.
11. U slučaju spriječenosti dolaska na utakmicu za koju su delegirani, suci su obvezni najmanje tri (3) dana prije odigravanja iste, osobi koja delegira suce najaviti svoj nedolazak, a nakon toga odredit će se drugi sudac.
U slučaju iznenadne spriječenosti delegiranog člana sudačke ekipe, postupa se prema članku 49. Sudačkog pravilnika. Ako prema navedenom članku nema odgovarajućeg suca, Vodstvo utakmice može – jednoglasnom odlukom – odrediti nazočnog suca s važećom licencom.
12. U pripremi za utakmice, svi suci, posebice glavni, su obvezni obnoviti znanje po svim važećim pravilnicima HKS-a, a posebno proučiti Pravila kuglanja na 9 čunjeva, Sudački pravilnik, Propozicije i ovaj Naputak, te ih u praksi ispravno primjenjivati.

13. Glavni sudac obvezan je najmanje 40 minuta – a pomoćnik glavnog ili suci na stazama, 15 minuta - prije početka utakmice, doći na kuglanu i javiti se GS-u.
14. Po primitku obrazaca od domaćina navedenih u Članku 23. Propozicija, najkasnije trideset pet (35) minuta prije početka utakmice, glavni sudac, obrasce za prijavu Sastava ekipe i izmjenu igrača, odmah uručuje predstavnicima-trenerima ekipa a potom provjerava slijedeće:
- a) temperaturu zraka kod sudačkog i natjecateljskog prostora, koja ne smije biti ispod + 15°C ili iznad + 35°C,
  - b) ispravnost rada automata i svih žaruljica na semaforima i totalizatorima, koji signaliziraju određene znakove. Ako su neispravni isti se isključuju iz upotrebe,
  - c) ispravnost rada fotočelija za prijestup i registraciju hitaca,
  - d) regulaciju vremena za odgodu priznavanja čunjeva na četiri sekunde (4),
  - e) ispravnost znakova za stranice staza (tamo gdje nema ugrađenih kanala sa strane staze),
  - f) marku i ispravnost čunjeva (koji moraju biti takozvani trbušasti), a posebno mehanizme u podnožju čunjeva. U koliko se utvrdi da su čunjevi, a posebno mehanizmi, opruge i kuglice neispravni, isti se moraju zamijeniti drugim, pričuvnim, potpuno ispravnim čunjevima; to posebno vrijedi za čunjeve broj 1, 2, 3, 4 i 6.
  - g) da li ima propisan broj ispravnih kugli, šablonom provjeriti promjer istih,
  - h) ispravnost digitalnih ili šahovskih pokazivača vremena i to za svaku stazu posebno,
  - i) čistoću staza, rekvizita, pribora, svlačionica i sanitarnog čvora,
  - j) da li postoje krpe za brisanje natjecateljskog prostora,
  - k) valjanost i vlažnost spužvi koje se nalaze na držačima za kugle,
  - l) da li postoji pribor za pisanje i ploča za upisivanje igrača i rezultata,
  - m) da li postoji ispravni razglasni uređaj,
  - n) da li ima dovoljan broj stolaca za suce, sekundante, trenere, predstavnike ekipa, dužnosnike HKS-a i novinare,
  - o) da li postoji stol za glavnog suca (samo ako se piše ručno), koji mora biti smješten tako da glavni sudac ima pregled na sve staze na kojima se igra dotična utakmica,
  - p) da li postoji zastava Republike Hrvatske na sudačkom stolu ili na drugom mjestu u sklopu kuglane predviđenom za tu namjenu,
  - r) da li su staze, čunjevi, sudački i natjecateljski prostor dovoljno osvijetljeni (vizualno)
  - s) da li postoji ormarić prve pomoći,
  - t) da li postoji služba za uspostavu reda na kuglani,
  - u) da li je prisutno tehničko osoblje.

O svim navedenim provjerama glavni sudac vodi zabilješke i 15 minuta prije službenog početka utakmice poziva predstavnike ekipa te ih izvješćuje o nalazu, načinom rada i vođenjem utakmice. U slučaju da postoje uvjeti za neodigravanje utakmice potrebno je sastaviti pismenu bilješku o tome koju supotpisuju glavni sudac i predstavnici klubova.

15. **Odluka o neodigravanju utakmice može se donijeti samo u slučaju znatnih odstupanja od važećih pravila i odluka nadležnih tijela, odnosno u slučaju kvara uređaja zbog kojih nije moguće u regularnim uvjetima provesti natjecanje.**

U slučaju neispravnosti ili neispunjavanja navedenih stavki kao i drugih nedostataka, glavni sudac će primijeniti odluku Izvršnog odbora HKS-a o mandatnim kaznama, kako je navedeno u članku 2. iste odluke.(u prilogu Propozicija).

16. **GS je obvezan biti nazočan prije početka utakmice i nakon (kad se igra na četiri staze) drugog odigranog bloka igrača-ica u trenutku nanošenja-špricanja križišta za čunjeve. Kad se igra na šest staza, tada se križište šprica samo na početku utakmice. Osoba koja šprica križišta, na zahtjev GS mora ako ima kapi, krpom obrisati iste. Ako je šprica kvalitetna i ulje raspršuje, odnosno stvara izmaglicu, tada se ne briše.**

17. **Po primitku prijava Sastava ekipa, ISTOVREMENO od obje ekipe, i to najkasnije 25 minuta prije početka utakmice, glavni sudac odmah pregleda dali je u prijavama Sastava ekipa upisano kako je predviđeno Člankom 25. Prpozicija, potom iste potpisuje a nakon toga obvezno uz svoju nazočnost također ISTOVREMENO, daje na uvid i naizmjenični potpis predstavnicima-trenerima ekipa, potom detaljno pregledava igračke iskaznice, sa posebnom pažnjom na sljedeće:**

- fotografiju igrača i ovjera iste od nadležnog kuglačkog saveza, potpis igrača,
- broj igračke iskaznice,
- ime i prezime, dan mjesec i godinu rođenja igrača-ice,
- da li je netko od prijavljenih igrača strani državljanin,
- ovjera igračke iskaznice od nadležnog KS,
- pripadnost matičnom klubu, pravo nastupa i ovjera nadležnog KS,
- produljenje godišnje registracije igrača,
- zabrana nastupa,
- valjanost produljenja registracije za tekuću godinu, koja se svake godine obavlja od 01.01. do zaključno sa 31.01. tekuće godine. Od protekle godine registracija vrijedi zaključno s 31.01. tekuće godine.
- valjanost liječničkog sportskog pregleda,
- ostale podatke koji se nalaze u igračkoj iskaznici HKS-a.

Predstavnici-treneri ekipa (ako žele radi provjere podataka) imaju pravo uvida u igračke iskaznice.

Nakon pregleda prijava Sastava ekipa, glavni sudac, obvezan je crvenom olovkom, obilježiti da je pregledao «IGRAČKE ISKAZNICE» te da je sve ispravno.

18. Po završenom pregledu igračkih iskaznica, glavni sudac iste, **bez obzira na neku od nepravilnosti, iste zadržava kod sebe i odlaže na svoj stol gdje ostaju do potpisivanja Sudačkog izvješća**, a nepravilnosti evidentira u Sudačkom izvješću i tome obvezno 15 minuta prije početka utakmice izvješćuje predstavnike ekipa te potom na ploču upisuje vrstu i razinu natjecanja, broj kola, naziv ekipa, mjesto iz kuda je koja ekipa, ime i prezime igrača, (prvo lijevu stranu za domaćina a potom desnu za gosta), **koji u potpunosti moraju odgovarati popisu iz prijave Sastava ekipe vodeći računa o tome tko ima pravo nastupa.**
19. Trenutkom prijave Sastava ekipe i službeno počinje, a potpisom ekipnog zapisnika i sudačkog izvješća na kraju utakmice i službeno završava odigravana utakmica. Prije i poslije tog trenutka nije moguća primjena onih odredaba Pravila kuglanja na 9 čunjeva, ostalih pravilnika HKS-a, Propozicija i ovog Sudačkog naputka, koji se odnose na samo odigravanje pojedine utakmice. Za eventualne propuste i prekršaje navedenih akata HKS-a učinjene prije ili poslije službenog trajanja utakmice, postupa se prema nadležnostima, obvezama i pravima koja utvrđuju ostala akata, a koja se odnose na takve prekršaje i propuste.
20. U slučaju kada igrač ili cijela ekipa, nema igračkih iskaznica, nastup omogućiti temeljem izjave, kojom igrač potvrđuje da ima pravo nastupa i važeći liječnički pregled te da nastupa na vlastitu odgovornost i osobnog dokumenta sa slikom i brojem, kojeg treba upisati u ekipni i pojedinačni zapisnik igrača na mjestu predviđenom za broj igračke iskaznice. U tom slučaju ekipa je dužna postupiti po članku 59. Pravila kuglanja na devet čunjeva.
21. Svi zapisnici pišu se (izuzev gdje su pisaće trake), u tri (3) primjerka. Sva upisivanja u ekipnom i pojedinačnom zapisniku pišu se plavom ili crnom kemijskom olovkom, osim kaznenih kartona, izmjene igrača i ispravci izračuna rezultata po glavnom sucu, koji se označavaju crvenom kemijskom olovkom.

22. Na kuglanama s ugrađenim centralnim kompjuterom ili pisačima s trakama, kopirni primjerci zapisnika na formatu «A-4», po jedan primjerak, moraju se uručiti gostu i domaćinu, a po jedan primjerak «A» 4 ili pisače trake dostaviti u HKS. U slučaju kvara, suci nastavljaju ručno upisivati učinak kugle u Zapisnike igrača. Kod ugrađenih centralnih kompjutera ili pisača s trakama, molimo da to bude složeno kako je navedeno u točki 52. ovog Naputka.
23. Pojedinačni (ako se piše ručno), i Ekipni zapisnik se popunjavaju kao što je navedeno na uzorcima i kako je predviđeno Pravilima kuglanja na devet čunjeva.
24. Nakon pregleda igračkih iskaznica i utvrđenih ispravnosti, glavni sudac prvih šest igrača može odmah upisati u Ekipni zapisnik.

Kod izmjene igrača, igrač kojeg se mijenja, u Ekipnom zapisniku se upisuju po redoslijedu nastupa i redoslijedu iz prijave Sastava ekipe. Pričuvni igrači upisuju se po redoslijedu nastupa i to iza igrača kojeg mijenjaju, te ime i prezime, broj igračke iskaznice, broj hica od kojeg je pričuvni igrač počeo sa igrom a srušene čunjeve kako je navedeno:

- ako je pričuvni igrač počeo sa igrom od 11. hica, u tom slučaju se na mjesto kod pričuvnog igrača upisuje samo ono što je srušio u 11,12,13,14 i 15 hica, kao na primjer 32. srušena čunja.

- ako je pričuvni igrač na primjer počeo sa igrom od 61. ili od 1. hica, u tom slučaju se kod pričuvnog igrača upisuju podaci kao u prvom slučaju izmjene ali bez srušenih čunjeva, jer su isti već zbrojeni u dotičnom setu.

- ako je pričuvni igrač počeo sa igrom od 117. hica, tada se također upisuju podaci kao prije ali i srušeni čunjevi u 117,118,119 i 120 hica, kao na primjer 9. srušenih čunjeva.

Napominjemo da se u svim slučajevima izmjena, svi srušeni čunjevi zbrajaju i upisuju na mjesto predviđeno za pune, čišćenje, ukupno, osvojeni set i poen, zajedno sa zbrojem srušenih čunjeva igrača koji je izašao.

??? prilog pojedinačni zapisnik ide na pola stranice

??? Prilog ekipni zapisnik ide na cijelu stranicu.

25. Sekundirati mogu osobe navedene u prijavi Sastava ekipe za nastup ukoliko su obučeni u sportsku odjeću sa natpisom ili amblem pripadajućeg kluba.
26. Od trenutka predaje prijave Sastava ekipe, pa do potpisa Ekipnog zapisnika i Sudačkog izvješća, glavni sudac prati ponašanje svih osoba navedenih u prijavi Sastava ekipe te u slučaju učinjenog prekršaja po bilo kojoj odredbi pravilnika HKS-a, Propozicija i ovog Naputka iste kažnjava s predviđenim mjerama, zapisnički konstatira i podnosi izvješće. Prema potrebi, na temelju utvrđenih činjenica, glavni sudac traži i zahtjeva poduzimanje odgovarajućih mjera, uključujući i zahtjev za pokretanje stegovnog postupka. o čemu prije potpisivanja Ekipnog zapisnika i Sudačkog izvješća, obvezno izvješćuje predstavnike ekipa. Istu obvezu imaju i osobe navedene u prijavi Sastava ekipa kao predstavnici ekipa u odnosu na ponašanje i učinjene prekršaje sudaca, dužnosnika i članova kuglačkih udruga ili drugih osoba nazočnih na odigravanoj utakmici o čemu prije potpisivanja Ekipnog zapisnika i Sudačkog izvješća, obvezno izvješćuju glavnog suca.
27. Svi igrači pojedine ekipe moraju nositi ujednačenu športsku odjeću (majicu sa natpisom ili amblemom pripadajućeg kluba, gaćice i čarape), dok športska obuća može biti različita. Treneri i sekundanti mogu vršiti svoje dužnosti u sportskoj odjeći kao i igrači ili u trenirkama s natpisom ili amblemom pripadajućeg kluba te u sportskoj obući. **Predstavnik ekipe ne mora nositi sportsku odjeću ako isključivo vrši obveze člana Vodstva utakmice.**
28. Za vrijeme utakmice u prostor kuglane, gdje se odigrava utakmica, pića (voda-sokovi) koja koriste igrači, mogu se donositi samo u plastičnim bocama.
29. Prije početka utakmice, obvezno je predstavljanje svih igrača-ica, iz prijave Sastava ekipa, i to prvo kapetana gostujuće ekipe a potom preostale igrače iste ekipe a potom kapetana domaće ekipe te preostale igrače te ekipe. Na predstavljanju igrači moraju biti u sportskoj odjeći sa natpisom ili amblemom kluba koji predstavljaju. Od predviđenih 8. iz prijave Sastava ekipe, na predstavljanju mora biti najmanje šest (6) igrača. Za ekipu koja na predstavljanju nema sportsku odjeću pripadajuće ekipe i/ili najmanje šest igrača, glavni sudac će postupiti po ODLUCI O MANDATNIM NAKNADAMA.

Pet (5) minuta prije početka službenog odigravanja utakmice, glavni sudac poziva igrače domaćina i gosta te ih raspoređuje kod natjecateljskih prostora, potom glavni sudac putem razglasa, pozdravlja sve prisutne a gledateljstvo izvješćuje o sljedećem:

- a) nazivu lige,
- b) broj kola koje se odigrava,
- c) nazivu ekipa i mjestu iz kojeg su ekipe dotičnog susreta,
- d) trenerima i igračima i to prvo kapetana gostujuće ekipe a potom po rednim brojevima preostale gostujuće igrače, a potom na isti način domaću ekipu,
- e) delegatu - ako je delegiran,
- f) predstavnicima ekipa: prvo gostujuće a potom domaće te GS-a, koji čine Vodstvo utakmice,
- g) preostalim sucima,
- h) gostima zaželjeti ugodan boravak a svima dobre rezultate,
- i) gledateljstvo zamoliti za športsko i korektno navijanje,
- j) Na pročitano ime i prezime, igrači idu na dvije srednje daske položnice u odnosu na kojima se igra utakmica, a gdje to zbog neke zapreke nije moguće, gost ide na drugu a domaćin na prvu dasku položnicu računajući slijeve na desnu stranu gdje se igra utakmica.

Nakon završetka najave utakmice i igrača, kapetan domaće ekipe najavljuje «POZDRAV ZA EKIPU», (koja već bude). Potom svi igrači domaće ekipe, zajedno ponove «POZDRAV». Nakon toga na isti način, gost pozdravlja domaću ekipu. Nakon izmjene pozdrava, gosti prolaze pored domaće ekipe i rukuju se. Kapetani ekipa moraju biti prvi do glavnog suca.

30. Nakon izvješća gledateljstvu, predstavljanja i pozdrava igrača, glavni sudac upućuje igrače prvog bloka na vrh daske položnice te ih predstavlja počevši od krajnje lijeve staze na kojima se igra utakmica.

Na pročitano ime igrača i ekipe, igrač obvezno istupi korak naprijed i blago se nakloni gledateljstvu. Po završetku predstavljanja svih igrača isti se međusobno pozdravljaju kao i sa sucima. Igrači moraju na predstavljanju biti u opremi u kojoj će nastupiti. Iznimno na traženje igrača, glavni sudac može odobriti da igrač-ica može nastupiti u donjem dijelu trenirke u kojoj mora igrati do završetka svog nastupa.

31. Početak i završetak izvođenja probnih hitaca (zagrijavanja) glavni sudac označava zviždalkom. Također zviždalkom igračima daje znak da službeno igra može početi. Na svaki znak glavnog suca, suci na stazama uključuju, odnosno isključuju mjerače vremena. Glavni sudac je obvezan priopćiti zašto je zaustavio igru. Postupak predstavljanja igrača, izvođenja probnih hitaca i početak službenog odigravanja se ponavlja kod svakog bloka igrača.

32. Mjerače vremena zaustavljaju suci na stazama i kad glavni sudac da znak i to u sljedećim slučajevima:

1. Za dvije staze:

- kad se čunjevi zamrse, (a raspetljavanje se vrši s komadnog pulta)
- kad kugle ne dolaze redovito, (a čeka se da se kugle vrate bez intervencije)
- kad se neispravno spuštaju čunjevi ili sami padaju,
- kad se kugla vraća po stazi,
- kad susjedni igrači, koji igraju do igrača kojem se briše staza, to zatraže,
- kad glavni sudac prosudi da je potrebno.

2. Za sve staze:

- kad se čunjevi zamrse, (a potrebno je otići u prostor za čunjeve)
- kad kugle ne dolaze redovito, (a potrebno je otići u prostor za čunjeve)
- kad dođe do kvara na pojedinoj stazi, koji se može za kratko vrijeme otkloniti,
- kod ozljede igrača
- kod izmjene igrača
- kod rješavanja prigovora
- kad Vodstvo utakmice donese odluku o privremenom prekidu utakmice,
- kad glavni sudac prosudi da je potrebno.

33. U slučaju ozljeda, ozlijeđeni ili zamjenski (pričuveni) igrač, mora nastaviti s igrom u roku od 10 minuta. Glavni sudac u trenutku prijave o ozljedi, evidentira vrijeme i od tada teče vrijeme predviđeno za ozljedu, koje maksimalno može trajati 10 minuta. U slučaju ponovne ozljede, sat se više ne zaustavlja.

Nakon dvije izmjene, daljnja izmjena više nije moguća, čak niti uslijed ozljede.

Izmjena se mora najaviti glavnom sucu na za to predviđenom i popunjenom obrascu. Glavni sudac izmjenu obvezno evidentira u ekipnom i pojedinačnom zapisniku igrača.

34. Napominjemo da kod ozljede igrača, ostali igrači koji to od glavnog suca zatraže ali samo u paru sa protivnikom, mogu nastaviti sa igrom do završetka dotičnog seta.

35. U tijeku igre a na zahtjev sekundanta, odnosno trenera glavni sudac mora provjeriti da li ima potrebe za brisanjem staza a potom, ako treba, dopustiti sekundantu brisanje istih. Igraču kojem se briše staza vrijeme teče a susjednima ako traže, vrijeme se zaustavlja

36. Po završetku odigravanja pojedinog seta, igrači moraju na početku natjecateljskog prostora mirno, ne ometajući ostale igrače, čekati njihov završetak igre. Nakon završetka pojedinog seta (izuzev kod četvrtog), sudac na stazi dužan je (samo ako to nije na drugi način vidljivo) igračima objaviti tko je osvojio set i trenutno stanje u setovima a nakon trećeg seta i ukupno stanje u srušenim čunjevima.
37. Nakon završetka svakog seta, glavni sudac je obavezan pregledati natjecateljske prostore i prema potrebi zatražiti da se obriše, te od igrača koji su ljepljivom trakom obilježili početni položaj, zatražiti da istu uklone.
38. Izmjena staza vrši se samo na znak glavnog suca. Prilikom izmjene staza, igrači se kreću unutar obilježenih natjecateljskih prostora i nije dozvoljeno napuštanje istih
39. Tijekom igre, glavni sudac nakon svakog odigranog seta upisuje na ploču srušene čunjeve i to svaki set posebno, trenutno stanje u osvojenim setovima između pojedinih igrača (ako prikaz osvojenih setova nije drugačije vidljiv), a nakon 60, 90 i 120 hitaca i ukupno srušene čunjeve pojedinog igrača. Na kuglanama koje imaju totalizatore koji odvojeno prikazuju srušene čunjeve u dotičnom setu i ukupno srušene čunjeve za pojedinog igrača, tada na ploču ne upisuje ukupno srušene čunjeve. Po završetku igre svakog bloka igrača te nakon provjere zapisnika, glavni sudac na ploču upisuje ukupno srušene čunjeve svakog igrača, poen kod igrača, ukupno osvojene poene ekipe i razliku čunjeva.
40. Po završetku odigravanja pojedinog bloka, na poziv glavnog suca, igrači su dužni izaći na liniju izbačaja (vrh daske položnice) i čekati proglašenje neslužbenih rezultata. Glavni sudac je dužan objaviti ime i prezime igrača, naziv ekipe, postignuti rezultat u čunjevima, osvojenim setovima i kome pripada poen. Igrači se blago naklone gledateljstvu i međusobno pozdrave.
41. Poslije svakog odigranog bloka, glavni sudac neslužbeno objavljuje ukupno stanje ekipa u osvojenim poenima i razliku u čunjevima.
42. Po završetku odigravanja zadnjeg bloka, glavni sudac objavljuje neslužbeni rezultat cijele utakmice o ukupno srušenim čunjevima i osvojenim poenima.
43. Nakon provjere zapisnika igrača, potpisanog ekipnog zapisnika i sudačkog izvješća, prema potrebi i ako ima promjena rezultata u odnosu na već objavljeni privremeni rezultat, glavni sudac će objaviti konačan rezultat utakmice.
44. U slučaju kvara svjetlosnih ili zvučnih pokazatelja, koji nepravilno registriraju određene podatke, a kvarovi su učestali i ne mogu se otkloniti, isti se isključuju iz uporabe. Kada su pokazatelji isključeni, sudac na stazi je obavezan izvikivati broj srušenih čunjeva, tako da sekundant čuje koliki je učinak svake kugle, odnosno hica.
45. U slučaju kvara iz točke 44. sudac na stazi je obavezan nakon 10 i 15 hitaca u pune, izvijestiti igrača o zbroju čunjeva. Također je sudac dužan pet (5) hitaca prije kraja igre u čišćenje, igrača izvijestiti da je preostalo još pet (5) hitaca do kraja seta. Nakon završetka seta, sudac je dužan igrača izvijestiti o zbroju čunjeva i osvojenom setu.
46. Ispravnost pokazatelja i broj srušenih čunjeva, utvrđuje sudac na stazi, a u slučaju prigovora od strane sekundanta, konačnu odluku donosi Vodstvo utakmice.
47. Sudac na stazi uočenu grešku povremenog netočnog registriranja hitaca ili srušenih čunjeva mora odmah ispraviti, tako da pokazatelji u svakom trenutku budu točni i usklađeni s zapisnikom igrača. Kod ispravke sudac na stazi će zaustaviti vrijeme i igrača, ako je potrebno. Ako se greške u pokazivanju učinka i rezultata ponavljaju, postupiti prema točki 44. i 45.
48. Na totalizatorima gdje postoji mogućnost prikazivanja rezultata u dotičnom setu i ukupnog rezultata pojedinog igrač u tom slučaju rezultat teče kontinuirano. Na totalizatorima gdje nema takve mogućnosti, prikazuje se rezultat samo dotičnoga seta.

49. Za vrijeme trajanja utakmice, u prostor automata i postolja čunjeva, može ulaziti samo stručna osoba uz dozvolu, a po potrebi i pratnji, glavnog suca.
50. Tijekom utakmice u službenom prostoru (ako ima dovoljno mjesta)- prostor iza natjecateljskog prostora, odvojen od gledatelja - mogu biti: suci, sekundanti, treneri, predstavnici ekipa, igrači i delegat, ako je delegiran. Treneri, sekundanti i igrači moraju biti obučeni u sportsku opremu sa natpisom ili amblemom pripadajuće ekipe.
51. Ako je službeni prostor veće površine, glavni sudac može dozvoliti nazočnost i većem broju službenih osoba koji su prijavljeni od strane domaćina ili gosta, kao što su: novinari, dužnosnici HKS-a, poznate sportske i javne osobe te dužnosnici klubova domaćina i gosta.
52. Po završetku utakmice, glavni sudac je obvezan sve popunjene obrasce, izvješća i eventualno najavljenju žalbu, dostaviti odgovornoj osobi domaćina ili domicilnom savezu, radi slanja rezultata i ostalih izvješća voditelju lige ili ih sam u kuverti koju je domaći klub zajedno sa odgovarajućom markom obvezan osigurati, odmah poslati poštom (način slanja ovisi o ustaljenom postupku u pojedinim savezima), i to složeni po redoslijedu: Ekipni zapisnik kako je navedeno u gornjem desnom kutu zapisnika, crveni HKS-u, plavi gostu i crni domaćinu, a pojedinačni prvi igrač domaćina pa prvi igrač gosta, pa drugi igrač domaćina i drugi igrač gosta itd. a na kraju prijavu Sastava ekipe domaćina a potom gosta te Sudačko izvješće.
53. Glavni sudac je obvezan predati po jedan primjerak kopije popunjenog Ekipnog i zapisnika svih igrača, izuzev gdje su pisaće trake, predstavniku domaćina i gosta i to od svake ekipe. **Glavni sudac također je obvezan da u ekipnom zapisniku, na za to predviđenom mjestu, upiše sve suce koji su sudili dotičnu utakmicu.**
54. Svi suci obvezni su pridržavati se članka 120. Pravila kuglanja na devet čunjeva– klasičan način kao i članka 50. Pravilnika o radu i organizaciji kuglačkih sudaca, glede ujednačenog odijevanja.
55. **Radi što boljeg, kvalitetnog i ujednačenog rada sudaca, glavni suci dužni su za svoje pomoćnike ili suce na stazama popuniti «OBRAZAC B», ocjena rada suca a potom isti vratiti u svoj domicilni KS od kojeg su i dobili navedeni obrazac. Za glavne suce temeljem članka 34. Sudačkog pravilnika, domicilni KS su dužni osnovati komisije koje će pratiti i ocjenjivati rad glavnih sudaca.**

Obrasci s ocjenama ostaju u domicilnoj Sudačkoj organizaciji radi godišnjeg praćenja rada sudaca i donošenja godišnje ocjene za svakog suca, a na zahtjev VL ili Sudačke komisije HKS-a (pogotovo kod spornih odluka i utakmica s prigovorima i žalbama) kopije ocjena se OBVEZNO dostavljaju tražitelju.
56. Svako odstupanje od naprijed navedenih akata HKS-a, glavni sudac je obvezan napisati i obrazložiti u svom Sudačkom izvješću.

Sudačka komisija HKS-a
Predsjednik:
Ivan Gavran vr.

Izvršni odbor HKS-a
Predsjednik:
Ivan Lulić vr.